

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 กรณีศึกษาอำเภอโกสุมพิสัย โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1. ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 กรณีศึกษาอำเภอโกสุมพิสัย จาก 81 โรงเรียน จำนวน 825 คน โดยจำแนกออกเป็น ดังนี้

1.1 โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 65 โรงเรียน โรงเรียนละ 9 คน รวมทั้งสิ้น 585 คน ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้แทนครู ได้จากผู้บริหารสถานศึกษา และผู้แทนข้าราชการครูที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 130 คน

1.1.2 ผู้แทนชุมชน ได้จากผู้แทนผู้ปกครองนักเรียน ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือองค์กรศาสนา และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 455 คน

1.2 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 16 โรงเรียน โรงเรียนละ 15 คน รวมทั้งสิ้น 240 คน ประกอบด้วย

1.2.1 ผู้แทนครู ได้จากผู้บริหารสถานศึกษา และผู้แทนข้าราชการครูที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 32 คน

1.2.2 ผู้แทนชุมชน ได้จากผู้แทนผู้ปกครองนักเรียน ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือองค์กรศาสนา และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 208 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม เขต 1 กรณีศึกษาอำเภอโกสุมพิสัย จำนวน 264 คน ซึ่งได้จากการ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 40) และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 43) ซึ่งดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สุ่มจำนวนประชากรแต่ละขนาดโรงเรียนโดยการเทียบ บัญญัติไตรยางศ์ จากสูตรดังนี้

$$\text{กลุ่มตัวอย่างแต่ละขนาดโรงเรียน} = \frac{\text{จำนวนประชากรแต่ละขนาดโรงเรียน}}{\text{ประชากรทั้งหมด}} \times \text{กลุ่มตัวอย่าง}$$

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

$$\text{เช่น โรงเรียนขนาดเล็ก} = \frac{585}{825} \times 264 = 187$$

ผู้วิจัยใช้วิธีการคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างซึ่งจำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยใช้ สูตรเดียวกันทั้งสองขนาด ได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 187 คน และโรงเรียน ขนาดใหญ่ จำนวน 77 คน รวมทั้งสิ้น 264 คน

ขั้นตอนที่ 2 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องการให้ข้อมูลสอดคล้องกับกฎกระทรวง ศึกษาธิการที่ได้กำหนดจำนวนกรรมการสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 9 คน และในสถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 15 คน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ปรับสัดส่วนจำนวน กลุ่มตัวอย่างในแต่ละขนาดโรงเรียนที่สุ่มได้ในขั้นตอนที่ 1 จำแนกเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 21 โรงเรียน โรงเรียนละ 9 คน รวม 189 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 5 โรงเรียน โรงเรียนละ 15 คน รวม 75 คน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพของคณะกรรมการ	จำนวนประชากร		รวม (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		รวม (คน)
	โรงเรียน ขนาดเล็ก	โรงเรียน ขนาดใหญ่		โรงเรียน ขนาดเล็ก	โรงเรียน ขนาดใหญ่	
ผู้แทนครู						
ผู้บริหารสถานศึกษา	65	16	81	21	5	26
ผู้แทนข้าราชการครู	65	16	81	21	5	26
ผู้แทนชุมชน						
ผู้แทนผู้ปกครอง	65	16	81	21	5	26
ผู้แทนองค์กรชุมชน	65	16	81	21	5	26
ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	65	16	81	21	5	26
ผู้แทนศิษย์เก่า	65	16	81	21	5	26
ผู้แทนพระภิกษุ หรือองค์กรศาสนา	65	32	97	21	10	31
ผู้ทรงคุณวุฒิ	130	112	242	42	35	77
รวม	585	240	825	189	75	264

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นส่วนที่เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยถามตามกรอบแนวคิด 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2. การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาตำรา เอกสาร และคู่มือเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามให้ตรงตามกรอบบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2546

2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ให้การเสนอแนะ และผู้วิจัยนำไปปรับปรุงแก้ไข

2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากคณะอาจารย์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไข แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อ หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.4.1 นายไพจิตร ปรวิวัฒนากุล กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา)

ผู้อำนวยการศึกษามหาชัยพิทยาคาร อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

2.4.2 นายจรัส รัตนทิพย์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา) หัวหน้ากลุ่มบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

2.4.3 นายธีรศักดิ์ ดาแก้ว กศ.ม. (การประถมศึกษา) ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

2.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 40 คน เพื่อนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99

2.6 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้ ราชภัฏมหาสารคาม

1. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือและขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือและขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเสนอผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

3. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 1 เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

4. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 พร้อมแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และกำหนดวันเวลารับแบบสอบถามคืน

5. เมื่อถึงกำหนด ผู้วิจัยเดินทางไปรับแบบสอบถามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 กรณีศึกษาอำเภอโกสุมพิสัย โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามแต่ละข้อ มีดังนี้

ระดับการปฏิบัติมากที่สุด	มีค่าคะแนน	5
ระดับการปฏิบัติมาก	มีค่าคะแนน	4
ระดับการปฏิบัติปานกลาง	มีค่าคะแนน	3
ระดับการปฏิบัติน้อย	มีค่าคะแนน	2
ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด	มีค่าคะแนน	1

เกณฑ์การแปลผลข้อมูล โดยนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมิน 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 100) กำหนดดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง ปฏิบัติมาก
2.51 – 3.50	หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง ปฏิบัติน้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 กรณีศึกษาอำเภอโกสุมพิสัย จำแนกตามขนาดโรงเรียน และสถานภาพ โดยใช้ t-test (Independent Sample)

4. การวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 กรณีศึกษาอำเภอโกสุมพิสัย ใช้การบรรยายวิเคราะห์เนื้อหา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 96) จากสูตรดังต่อไปนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right)$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
s^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม
K	แทน	จำนวนข้อของแบบประเมิน

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 :101)
Rajabhat Mahasarakham University

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P	แทน	ร้อยละ
f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลให้เป็นร้อยละ
N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 102)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบประเมิน

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร
(รังสรรค์ สิงหเลิศ. 2545 : 19)

$$S = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนน หรือข้อมูลแต่ละตัว
 ยกกำลังสองก่อนแล้วจึงค่อยนำมาบวกกัน
 N แทน จำนวนข้อมูล
 $(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของคะแนน หรือข้อมูลทุกตัวได้เท่าไร
 แล้วจึงค่อยยกกำลังสอง

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย โดยการทดสอบค่าที (t-test)
(บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 112) จากสูตร $\sigma_1^2 = \sigma_2^2$

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\left[\frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \right] \left[\frac{(n_1 + n_2)}{n_1 n_2} \right]}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตในการแจกแจง
 แบบ t เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
 \bar{X}_1, \bar{X}_2 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 s_1^2, s_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
 n_1, n_2 แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 ตามลำดับ